

Sygn. akt IV KZ 21/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **M. H.**,
skazanego z art. 163 § 1 pkt 3 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 15 września 2022 r.
zażalenia skazanego
na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z dnia 9 czerwca
2022 r., sygn. akt VII Ka 703/21,
o odmowie przyjęcia kasacji
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił
utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Prezes Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej, zarządzeniem z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt VII Ka 703/21, na podstawie art. 530 § 2 k.p.k., odmówił przyjęcia kasacji sporządzonej przez skazanego M. H. od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt VII Ka 703/21, wobec wniesienia kasacji przez osobę nieuprawnioną, tj. skazanego osobiście – wbrew treści art. 526 § 2 k.p.k.

W dniu 10 czerwca 2022 r. wyznaczony skazanemu w postępowaniu kasacyjnym obrońca z urzędu - adw. S. S. złożył w jego imieniu kasację, która została przyjęta zarządzeniem z dnia 15 czerwca 2022 r., sygn. akt VII WKK 13/22.

W tym samym dniu M. H. złożył zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia sporządzonej przez niego osobiście kasacji podnosząc, że przed wydaniem zarządzenia tej treści powinien zostać wezwany do usunięcia braków formalnych pisma, co nie miało miejsca i ograniczyło jego prawo do obrony. Stwierdził ponadto, że wyznaczony mu z urzędu obrońca nie wywiązuje się właściwie ze swych obowiązków, co znalazło przejaw w nieuwzględnieniu wszystkich opracowanych przez skazanego zarzutów kasacyjnych. Oświadczył, iż po otrzymaniu wezwania do usunięcia braków formalnych, zamierzał wnioskować o wyznaczenie mu z urzędu nowego obrońcy, przedstawiając Sądowi wszystkie argumenty, których w swojej kasacji nie zawarł jego dotychczasowy obrońca.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wprawdzie skazany ma rację, że, co do zasady, strona wzywana jest do uzupełnienia braków formalnych, nim zostanie wydane zarządzenie o odmowie przyjęcia środka zaskarżenia, niemniej w okolicznościach niniejszej sprawy byłoby to niecelowe. Sąd Okręgowy wyznaczył już bowiem wcześniej M. H. obrońcę z urzędu w celu sporządzenia w jego imieniu kasacji, ewentualnie opinii o braku podstaw do wniesienia tego środka zaskarżenia. Obrońca z urzędu miał więc zrealizować prawo skazanego do obrony, przejawiające się w uprawnieniu do wniesienia kasacji.

Z treści art. 526 § 2 k.p.k. jednoznacznie wynika, że jeżeli kasacja nie pochodzi od prokuratora, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata albo radcę prawnego. Kasacja to bowiem wysoce sformalizowany, nadzwyczajny środek zaskarżenia i tylko podmioty fachowe uprawnione są do jej sporządzenia oraz podpisania w imieniu strony, która nie jest w stanie - jako nieprofesjonalista - ocenić samodzielnie wystąpienia podstaw do jej złożenia. Ustawodawca wprowadził tzw. przymus adwokacki i radcowski przy sporządzaniu kasacji w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu tych skarg, a zwłaszcza ich merytorycznej poprawności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2020 r., V KK 392/20).

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że wyznaczony w sprawie obrońca z urzędu nie jest ustanowiony po to, aby sporządził kasację zgodnie z wolą skazanego, ale po to, aby dokonał oceny aktu sprawy pod kątem istnienia podstaw do wniesienia kasacji. Jego zadaniem nie jest zatem wypełnianie woli skazanego, ale dokonywanie ocen prawnych, niezależnie od tego jakie stanowisko w tym przedmiocie zajmuje skazany. Niezgodne z poglądami skazanego stanowisko obrońcy nie daje podstaw do wyznaczenia mu kolejnego obrońcy z urzędu, aż do uzyskania przez stronę oczekiwanego efektu, albowiem skazany już skorzystał z prawa do bezpłatnej pomocy prawnej na danym etapie postępowania karnego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2021 r., II KZ 19/21).

W przedmiotowej sprawie wezwanie skazanego do usunięcia braków formalnych nie tylko byłoby więc niecelowe – skoro stronie wyznaczono już wcześniej obrońcę z urzędu – ale i nie doprowadziłoby do oczekiwanego przez M. H. skutku.

Wbrew wyobrażeniom skazanego, wyrażonym w rozpoznawanym środku odwoławczym, rolą sądów nie jest poszukiwanie skazanemu obrońcy, który spełniłby jego oczekiwania. Sądy nie mają ani kompetencji, ani obowiązku podejmowania działań ponad to, co zostało określone w przepisach art. 78 - 81 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., V KZ 55/13). Zgodnie z tymi regulacjami, M. H. otrzymał na koszt Państwa pomoc prawną w postępowaniu kasacyjnym i, w związku z tym, osobiście sporządzoną przez niego kasację należało uznać za niespełniającą wymogów formalnych, bez wzywania go do usunięcia braku formalnego oraz odmówić przyjęcia dotkniętej wadą kasacji – jak uczyniono w zaskarżonym postanowieniu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[as]